

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich za rok 2023



Strzelce Opolskie, luty 2024 rok.

1. Wstęp.....	5
2. Analiza zadaniowa budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej.....	6
2.1. Plan finansowy oraz jego wykonanie 2023 r.....	6
2.2. Struktura wydatków z wyszczególnieniem rodzajów świadczeń oraz ich obsługi – 2022 r. i 2023 r. .	6
3. System pomocy społecznej.....	9
3.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.....	10
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	12
3.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.....	12
3.2.1.Praca socjalna	12
3.2.2. Usługi poradnictwa	13
3.2.3. Usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.	14
3.2.4. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach	16
3.2.5. Kierowanie i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w Schroniskach dla Bezdomnych 17	
3.2.6. Mieszkania Chronione, Mieszkania Chronione „Za Życiem” oraz tymczasowe miejsca schronienia w sytuacjach kryzysowych.	18
3.2.6. 1. Solidarni z Ukrainą pomoc migrantom wojennym w woj. opolskim	20
3.2.7. Inne świadczenia niepieniężne	21
3.2.7.1 Sprawienie pogrzebu	21
3.2.7.2 Opłacanie składek zdrowotnych za osoby uprawnione do zasiłku stałego oraz uczestników zajęć w Centrum Integracji Społecznej.	21
3.2.7.3 Pomoc w formie posiłku	21
3.3. Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy.....	22
3.4. Prace społecznie użyteczne	24
3.5. Klub „Senior+”	26
3.6. Strzelecki Telefon dla Seniora i Rodziny	29
3.7. „Koperta Życia”	29
3.8. Wykonywanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz realizacji Gminnego Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.....	29
4. Realizacja innych programów	31
4.1. Program Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie, za rok 2023.....	31
4.2. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Posiłek szkole i w domu” na lata 2019-2023.....	33
4.3. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021r Plus.....	34
4.4. Realizacja umowy w ramach współpracy w programie „Nie Marnuj Jedzenia 2023”	35

4.5. Program „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023	35
4.6. Program „Karta Dużej Rodziny”	36
5. Świadczenia realizowane na podstawie innych ustaw, niż ustawa o pomocy społecznej	37
5.1. Świadczenia rodzinne.	37
5.1.1. Świadczenia rodzicielskie	40
5.2 Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	40
5.2.1. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	422
5.3. Dodatki mieszkaniowe	43
5.3.1. Przyznawanie dodatków mieszkaniowych.....	43
6. Realizacja innych zadań zleconych gminie.....	44
6.1. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.	44
6.2. Wypłata świadczeń pieniężnych podmiotom, które zapewniły, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy	45
6.3. Realizacja świadczeń na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy	45
6.4. Zakup preferencyjny węgla dla gospodarstw domowych.	455
7. Pozostała działalność.	46
7.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	46
7.2. Inna działalność.....	466
7.2.1. Pomoc świąteczna.	466
8. Bilans potrzeb, kierunki działań na 2024 rok	48
8.1. Analiza, działania, oczekiwania	48
8.2. Kierunki działań.....	48

1. Wstęp

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich jest jednostką organizacyjną gminy, utworzoną na podstawie Uchwały Nr XX/71/95 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 30 stycznia 1995r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich. Działa w oparciu o Statut uchwalony Uchwałą Nr XLIX/409/2018 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 25 lipca 2018 r., Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej, i inne akty prawne.

Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy szeroką pomoc osobom i rodzinom, które z różnych przyczyn są niezdolne do samodzielnego rozwiązywania problemów życiowych, a w szczególności osobom samotnym starszym, niepełnosprawnym, bezdomnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozbawionym środków do życia, ubogim i bezradnym życiowo.

Ośrodek Pomocy Społecznej wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami Burmistrza. Obok zadań własnych, Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zlecane z zakresu administracji rządowej. Szczegółowe zadania własne określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023r. poz.901 ze zm.). Zadania za zakresu administracji rządowej określa również ustawa o pomocy społecznej oraz inne akty prawne.

Niniejsze sprawozdanie przedstawia wykonanie wszystkich zadań, które były realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich w 2023 roku.

2. Analiza zadaniowa budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej

2.1. Plan finansowy oraz jego wykonanie 2023 r.

ZADANIA	Plan	Wykonanie	Wykorzystanie
<i>Własne</i> (środki budżetu gminy)	13 617 642,68	13 029 127,09	95,68
<i>Własne</i> (dotacja z budżetu państwa, środki z: Funduszu COVID-19, Funduszu Pomocy, Funduszu Pracy, darowizny, Europejskiego Funduszu Społecznego)	4 180 237,31	3 940 628,50	94,27
<i>Zlecone</i> (dotacja z budżetu państwa)	9 199 076,10	9 196 500,29	99,97
RAZEM	26 996 956,09	26 166 255,88	96,92

2.2. Struktura wydatków z wyszczególnieniem rodzajów świadczeń oraz ich obsługi – 2022 r. i 2023 r.

Lp.	Rozdział	2022	2023	Dynamika 2023/2022
1.	85153/1 Zwalczanie narkomanii	0,00	12 000,00	0,00
2.	85154/1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	44 174,56	50 393,56	114,08
3.	85195/2 Pozostała działalność	3 160,00	2 200,00	69,62
4.	85202/1 Domy pomocy społecznej	2 342 923,27	2 473 016,71	105,55
5.	85205/1 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	26 973,47	31 668,18	117,40
6.	85213/1 Składki na ubezpieczenie zdrowotne (OPS+CIS) 20%	0,00	0,00	0,00
7.	85213/3 Składki na ubezpieczenia zdrowotne(OPS+CIS) 80%	59 810,88	49 017,86	81,95
8.	85214/1 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	658 374,88	685 159,13	104,07
9.	85214/3 Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	82 013,94	82 162,71	100,18
10.	85215/1 Dodatki mieszkaniowe	775 568,56	823 719,08	106,21
11.	85215/2 Dodatki energetyczne	2 536,87	0,00	0,00
12.	85216/1 Zasiłki stałe 20%	0,00	0,00	0,00
13.	85216/3 Zasiłki stałe 80%	498 344,71	467 343,55	93,78
14.	85219/1 Utrzymanie OPS	2 452 685,60	2 504 332,68	102,11
15.	85219/2 Wynagrodzenie opiekuna prawnego	11 847,18	22 120,19	186,71
16.	85219/3 Utrzymanie OPS	335 482,67	304 112,96	90,65

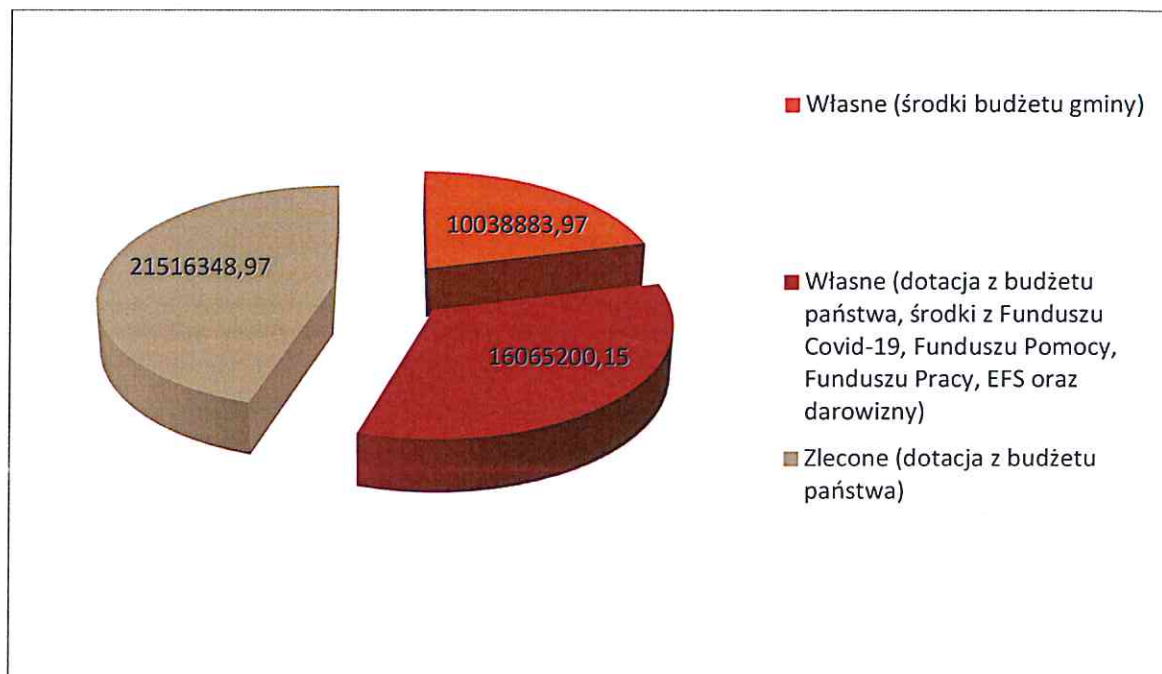
17.	85220/1 Mieszkania chronione	937 058,65	1 189 347,91	126,92
18.	85228/1 Usługi opiekuńcze	962 925,80	1 163 929,39	120,87
19.	85228/2 Specjalistyczne usługi opiekuńcze	34 950,00	27 200,00	77,83
20.	85230/1 Pomoc w zakresie dożywiania	102 963,00	178 884,30	173,74
21.	85230/3 Pomoc w zakresie dożywiania	150 000,00	233 100,00	155,40
22.	85231 Zadanie publiczne - Urząd Marszałkowski	12 154,81	0,00	0,00
23.	85231 Pomoc dla cudzoziemców	0,00	152 093,63	0,00
24.	85231 Projekt „Solidarni z Ukrainą”	111 291,13	1 357 544,35	1219,81
25.	85295 Projekt „Nie-Sami-Dzielni II”	31 440,82	0,00	0,00
26.	85295 Darowizna na rzecz obywateli Ukrainy	72 012,34	400,00	0,56
27.	85295/1 Pozostała działalność	618 298,72	654 266,13	105,82
28.	85295/2 Dodatek osłonowy	1 380 611,73	0,00	0,00
29.	85295/3 Program SENIOR +	67 783,58	61 434,00	90,63
30.	85295/4 Dodatek węglowy	9 816 480,00	24 480,00	0,25
31.	85295/4 Dodatek dla gospodarstw domowych	1 361 190,00	4 080,00	0,30
32.	85295/4 Dodatek elektryczny	0,00	152 490,00	0,00
33.	85295/4 Refundacja podatku VAT	0,00	10 508,07	0,00
34.	85295/8 - UKRAINA – FUNDUSZ POMOCY	9 929,01	6 325,02	63,70
35.	85395/9 – UKRAINA – FUNDUSZ POMOCY	3 395 808,00	1 040 902,00	30,65
36.	85595/9 – UKRAINA – FUNDUSZ POMOCY	46 759,34	123 908,30	264,99
37.	85415/1 Stypendia (Gmina)	2 174,73	1 137,84	52,32
38.	85415/3 Stypendia	8 698,92	4 551,37	52,32
39.	85501/2 Świadczenia wychowawcze	11 729 891,79	0,00	0,00
40.	85502/1 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, Za życiem, świadczenia wychowawcze	0,00	0,00	0,00
41.	85502/2 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, Za życiem	8 220 483,25	8 993 508,10	109,40
42.	85503/2 Karta Dużej Rodziny	3 715,00	6 331,00	170,42

43.	85504/1 Wspieranie rodziny	141 460,00	180 266,83	127,43
44.	85504/6 Wspieranie rodziny - FUNDUSZ PRACY	6 000,00	18 668,31	311,14
45.	85508/1 Rodziny zastępcze	365 159,29	513 000,06	140,49
46.	85510/1 Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	109 645,36	184 214,21	168,01
47.	85513/2 Składki na ubezpieczenie zdrowotne SR	129 153,15	145 141,00	112,38
48.	90095/1 Zakup węgla w cenie preferencyjnej	498 498,08	2 231 297,45	447,60
RAZEM		47 620 433,09	26 166 255,88	54,95

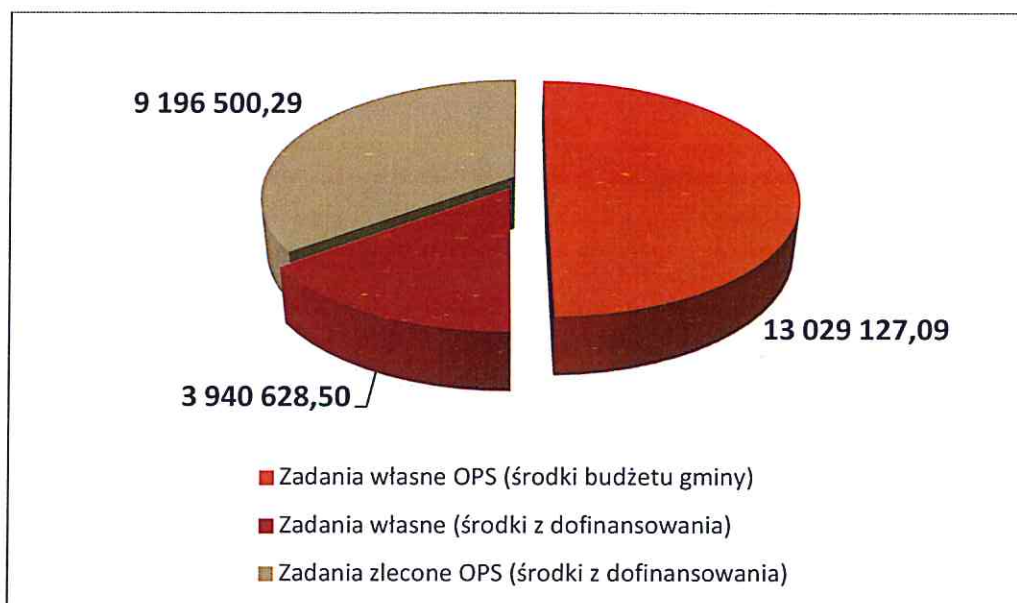
/1 – środki gminy, /2 – dotacja budżetu państwa, /3 – dofin. z budżetu państwa

Udział procentowy poszczególnych środków finansowych w budżecie OPS w latach 2022 -2023

Rok 2022



Rok 2023



3. System pomocy społecznej

Kluczowym aktem prawnym systemu pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).

W 2023 roku pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych, usług oraz pracy socjalnej objęto łącznie **432 rodzin**. Liczba osób w rodzinach świadczeniobiorców wyniosła **651**, co stanowiło **2,38 %** ogółu mieszkańców gminy Strzelce Opolskie (27 400). Nastąpił minimalny wzrost liczby korzystających w stosunku do 2022 r. W 2022 roku z pomocy korzystało 427 rodzin, z liczbą osób w tych rodzinach 617.

W latach ubiegłych z pomocy społecznej skorzystało:

2,23 % mieszkańców gminy (27 705) – 2022 rok

2,38 % mieszkańców gminy (27 400) – 2023 rok

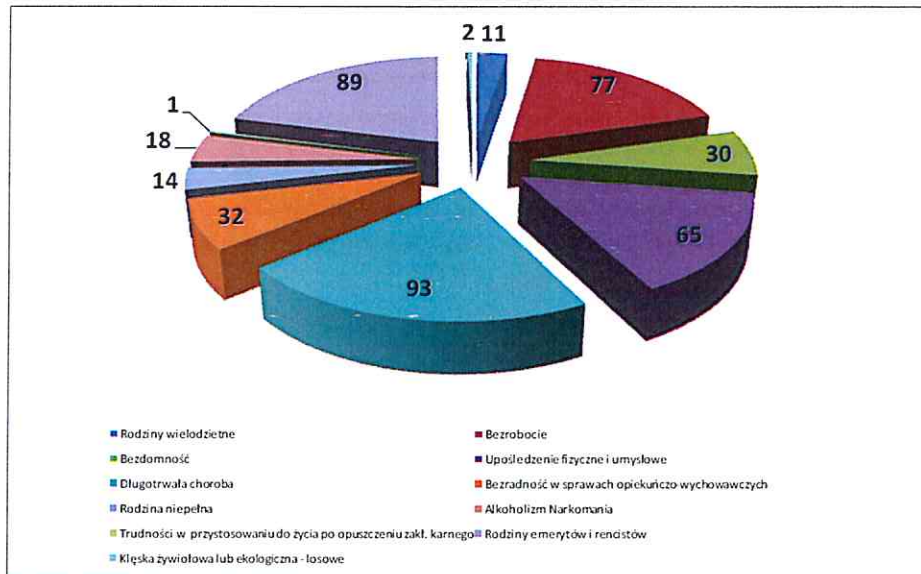
W ramach systemu pomocy społecznej wydanych zostało **2 018 decyzji administracyjnych**, kończących postępowania w sprawach dotyczących różnego rodzaju świadczeń, do których stosuje się przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej procedurę.

Świadczenia przyznawane są w formie pieniężnej lub niepieniężnej na wniosek osoby zainteresowanej po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego. Zasadniczą czynnością w przypadku pomocy społecznej jest sporządzenie wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania wnioskodawcy. Liczba wykonanych w 2023 r. wywiadów środowiskowych w związku z przyjętymi wnioskami o pomoc, to **1 576**.

Kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, w 2023 r. wynosiło odpowiednio:

- dla osoby samotnie gospodarującej - **776,00 zł (netto)**
- dla osoby w rodzinie - **600,00 zł (netto)**

Pomoc społeczna kierowana jest do osób lub rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej w roku 2023 były: niskie dochody rodzin, emerytów i rencistów oraz bezrobocie.



3.1. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez OPS w Strzelcach Opolskich w 2023 roku należały:

- zasiłek stały
- zasiłek okresowy
- zasiłek celowy
- zasiłek celowy specjalny
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe. Od 01 stycznia 2024r., kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż 1000,00 zł i niższa niż 100,00 zł miesięcznie. Do 31 grudnia 2023r. kwota zasiłku stałego wynosiła – 719,00 zł, i nie mniej niż 30,00zł.

Forma pomocy		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe ogółem:		85	806	467 343,55 zł	84	92
w tym	dla osoby samotnie gospodarującej	78	760	457 445,00 zł	78	78
	dla osoby pozostającej w rodzinie	7	46	9 898,55 zł	6	14

Zasiłek okresowy to świadczenie przysługujące w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie oraz do czasu otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych

systemów zabezpieczenia społecznego. Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Forma pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem:	65	226	82 162,71 zł	64	96
w tym					
środkami własnymi gminy			0,00 zł		
dotacją z budżetu państwa			82 162,71 zł		
w tym przyznane z powodu:					
bezrobocie	44	163	64 000,00 zł	43	66
długotrwałej choroby	15	30	10 041,00 zł	15	18
niepełnosprawności	10	23	4 354,00 zł	10	18
innej przyczyny	4	10	3 767,71 zł	4	4

Zasiłek celowy to świadczenie przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Do zasiłku celowego uprawnione są również osoby lub rodziny, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tego rodzaju przypadkach świadczenie to może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Forma pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe	177	x	127 718,00 zł	209	335
<i>w tym między innymi na dofinansowanie do</i>					
<i>zakup opału</i>	4	4	1 450,00 zł	4	5
<i>kosztów leczenia i zakupu leków</i>	27	68	6 507,00 zł	27	28
<i>zakup odzieży</i>	4	4	250,00 zł	4	5
<i>inne</i>	24	66	7 206,00 zł	24	29
<i>pokrycie kosztów pobytu w schronisku</i>	9	x	126 242,00 zł	14	14
<i>zdarzenie losowe</i>	1	1	200,00 zł	1	4
Zasiłki celowe specjalne	126	264	48 981,00 zł	97	167

Specjalny zasiłek celowy jest bezzwrotnym świadczeniem przyznawanym w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających określone w ustawie o pomocy społecznej kryterium dochodowe.

Jeśli osoba lub rodzina marnotrawi przyznane świadczenia, celowo je niszczy lub korzysta w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawi własne zasoby finansowe, może nastąpić ograniczenie świadczeń lub odmowa ich przyznania. W przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia z pomocy społecznej uwzględnia się sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o pomoc lub korzystającej z pomocy (dobro dzieci).

Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego

Wypłata wynagrodzenia dla opiekuna prawnego za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną, jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconym gminie.

Forma pomocy	Liczba opiekunów	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba osób objętych opieką
Wynagrodzenie dla opiekuna za sprawowanie opieki	5	76	21 793,00 zł	5

3.2. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
- kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
- kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań treningowych (wcześniej chronione),
- sprawienie pogrzebu,
- składka na ubezpieczenie zdrowotne

3.2.1. Praca socjalna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej szczególnym zadaniem jest praca socjalna, którą wykonują pracownicy socjalni na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Podstawowym obowiązkiem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby/rodziny oraz stworzenie wielopłaszczyznowej diagnozy, na podstawie której konstruowany jest plan pracy z rodziną.

Pracę socjalną definiuje się jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przewyższania trudnych sytuacji życiowych.

Najistotniejszymi elementami w pracy socjalnej, wpływającymi na jej jakość oraz skuteczność są: relacja, komunikacja i motywowanie. Podstawą nawiązywania i budowania relacji są zasady pracy socjalnej, w szczególności: zasada podmiotowości, zasada obiektywizmu, zasada poufności. Nawiązanie relacji z osobą lub rodziną jest głównym elementem procesu pomocowego i decyduje o skuteczności pracy socjalnej.

Forma pomocy	Liczba Rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym na wsi	
Praca socjalna	193	49	300
Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	21	8	46

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Kontrakt socjalny pracownicy socjalni zawierają w każdej sytuacji, w której na przyznanie świadczeń z pomocy społecznej będzie mieć wpływ aktywność osoby lub rodziny ubiegającej się o przyznanie świadczeń. Kontrakt socjalny można zawrzeć również z rodziną lub osobą, które uczestniczą w indywidualnym programie usamodzielnienia, integracji lub wychodzenia z bezdomności. Przy zawieraniu kontraktu ważne jest zaangażowanie obydwu stron. Zawierając kontrakt, ośrodek pomocy społecznej zobowiązuje się do udzielenia wsparcia, a klient - np. do znalezienia pracy lub podjęcia leczenia odwykowego. Jeżeli beneficjent pomocy nie będzie wywiązywał się ze swoich obowiązków zawartych w kontrakcie, to wsparcie udzielone przez ośrodek pomocy może zostać mu cofnięte.

Forma pomocy	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktami socjalnymi
Praca socjalna prowadzona w oparciu o :		
Kontrakt socjalny	7	7

3.2.2. Usługi poradnictwa

Punkt konsultacyjno-informacyjny

W budynku Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Habryki działa punkt konsultacyjny w ramach którego są udzielane porady z zakresu pomocy prawnej i pomocy psychologicznej. Z pomocy mogą skorzystać osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, pokrzywdzeni przemocą w rodzinie, i inni potrzebujący wsparcia.

Punkt działa w środy i czwartki od godziny 16.00 do 19.00.

W roku 2023 udzielono:

- 152 porady w Punkcie dla osób doświadczających przemocy,
- 273 porad psychologicznych,
- 119 porad terapeutycznych dot. uzależnień
- 92 porady prawne dla osób z problemem alkoholowym, ofiar i sprawców przemocy.

Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Prześstępstwem

W budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 roku działał punkt pomocy pokrzywdzonym przestępstwem. Punkt został uruchomiony w związku z programem w ramach Funduszu Sprawiedliwości, realizowanym przez Diecezjalną Fundację Ochrony Życia w Opolu. W punkcie osoby pokrzywdzone, ich najbliżsi oraz świadkowie przestępstw mogą otrzymać bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną i psychoterapeutyczną oraz materialną.

Punkt czynny był we wtorki i środy od godziny 14:00 do 19:00. Porady udzielane były bezpłatnie.

3.2.3. Usługi opiekuńcze świadczone osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

Usługi opiekuńcze to różne formy pomocy udzielanej w ramach systemu pomocy społecznej. Mogą z nich korzystać osoby z niepełnosprawnościami, osoby chore przewlekłe, osoby starsze i samotne, jeśli potrzebują na co dzień pomocy innych osób, a nie mogą jej uzyskać od osób, które wspólnie z nią mieszkają i od innych członków rodziny.

Usługi opiekuńcze dzielą się na 3 rodzaje:

- Usługi opiekuńcze,
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w 4 obszarach:

1. Zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych osoby wymagającej wsparcia,
2. Opieka higieniczna nad osobą wymagającą wsparcia i jej otoczeniem,
3. Zabiegi pielęgnacyjne zalecone przez lekarza,
4. Zapewnienie, w miarę możliwości, kontaktów z osobą wymagającą wsparcia

Specjalistyczne usługi opiekuńcze - to usługi opiekuńcze dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z typu schorzenia lub niepełnosprawności. Takie usługi są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, np. pielęgniarkę, psychologa, pedagoga, logopedę, pracownika socjalnego, terapeutę zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta.

O wsparcie w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych mogą ubiegać się osoby z niepełnosprawnościami, niesamodzielne, niezaradne z powodu różnych zaburzeń (innych niż psychiczne) oraz osoby samotne. Warunkiem uzyskania takiej pomocy jest stwierdzenie, że osoby te wymagają indywidualnego wsparcia, ponieważ w wyniku pogłębiającej się choroby nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze obejmują następujące obszary wsparcia:

1. Uczenie i rozwijanie u podopiecznego umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
2. Pielęgnację podopiecznego, jako element procesu leczenia,
3. Rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu podopiecznego zgodnie z zaleceniami lekarza.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - to szczególny rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych udzielanych osobom, które z powodu choroby psychicznej lub niepełnosprawności intelektualnej mają poważne trudności w codziennym funkcjonowaniu, a zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, edukacji, zatrudnieniu i realizacji spraw bytowych. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez osoby z kwalifikacjami do zawodu m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego.

Świadczenia z zakresu usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są w domu podopiecznego .

W 2023 roku rzeczywista liczba osób korzystających z różnych rodzajów usług opiekuńczych (w ramach

zadań własnych i zleconych) wyniosła 105 osób. Ilość osób wykazana w powyższej tabeli (tj. 128) wynika z tego, iż:

- 23 osoby korzystało z dwóch rodzajów usług opiekuńczych.

(128 - 23 osoby korzystające więcej niż z jednego rodzaju usług = 105 osób - faktyczna liczba osób, które zostały objęte pomocą). Spośród 105 osób objętych pomocą, 89 - to osoby mieszkające w mieście, zaś 16 to osoby zamieszkujące na terenach wiejskich.

Do wykonywania powyższych rodzajów usług w ramach zarówno zadań własnych jak i zleconych w 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał 8 opiekunek środowiskowych, 1 pielęgniarkę świadczącą specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 2 rehabilitantów.

Tabela: Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć.

LATA	RODZAJE USŁUG	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM
2022	Usługi opiekuńcze	61	24	85
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	31	11	42
	Usługi specjalistyczne - zlecone	4	2	6
	Ogółem	96	37	133
2023	Usługi opiekuńcze	63	19	82
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	29	11	40
	Usługi specjalistyczne - zlecone	4	2	6
	Ogółem	96	32	128

Tabela: Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych z uwzględnieniem rodzaju odpłatności.

Lp.	Lata	Usługi bezpłatne	Usługi częściowo odpłatne	Usługi pełnopłatne	Ogółem osób
1	2022	12	54	67	133
2	2023	13	43	72	128

Zgodnie z uchwałami Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich w I półroczu 2023 r koszt za 1 godzinę usług opiekuńczych wynosił 20,00 zł, specjalistycznych usług opiekuńczych – 25,00 zł, zaś w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi 50,00 zł dla osób dorosłych i 100,00 zł dla dzieci. W II półroczu koszt za 1 godzinę usług opiekuńczych wynosił 25,00 zł, specjalistycznych usług opiekuńczych – 30,00 zł, zaś w przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi 50,00 zł dla osób dorosłych i 100,00 zł dla dzieci.

Tabela: Wykonanie usług opiekuńczych ze względu na ilość godzin.

Lp.	Lata	Ilość godzin		Ogółem
		Usługi opiekuńcze	Usługi specj. (rehabilitacja)	
1.	2022	13 573,50	2 524,00	16 097,50
2.	2023	14 069,00	2 825,50	16 894,50

Tabela: Odpłatność podopiecznych za wykonane usługi opiekuńcze.

Lp	Lata	Usługi opiekuńcze	Usługi specjalistyczne (rehabilitacja)	Ogółem
		Zadania własne	Zadania własne	Zadania własne
1.	2022	88 148,00	36 636,25	124 784 ,25
2.	2023	145 455,50	43 401,50	188 857,00

Jak wynika z powyższej tabeli ogólna odpłatność w roku 2023 wyniosła 188 857,00 zł. Wzrost w stosunku do 2022 roku nastąpił z uwagi na fakt iż koszt za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze został podniesiony oraz została przyznana większa liczba godzin usług o 797 h.

Tabela: Liczba rodzin, osób, godzin i odpłatności za wykonane specjalistyczne usługi opiekuńcze.

L.p	lata	Liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba godzin	Wniesiona odpłatność
1	2022	6	8	1 165,00	17 511,68
2	2023	6	8	714,00	6 059,10

W 2023 roku był spadek liczby godzin świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych w stosunku do 2022r. co przełożyło się na spadek wnoszonych odpłatności. Powodem spadku usług były rezygnacje i zgony osób.

3.2.4. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny. Zobowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt są w kolejności:

1. mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z zawartą umową w trybie art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej
 - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,
 - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby o których mowa

w pkt a i b. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą także wносить inne osoby nie wymienione w pkt 2.

Tabela 1: Odpłatność gminy i osób zobowiązanych w latach 2022 - 2023

Rok	Opłata Gminy za mieszkańców w domu pomocy społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca ponoszony przez Gminę.	Opłata osób zobowiązanych zgodnie z art.103 ust.2 ustawy o pomocy społecznej
2022	2 342 923,27 zł	2 324,33 zł	355 514,50 zł
2023	2 473 016,71 zł	2 576,06 zł	350 410,63 zł

Tabela 2: Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2022 - 2023

Rok	Ilość osób przyjętych	Ilość osób, które opuściły dom pomocy społecznej, i które zmarły w domu pomocy społecznej	Ilość osób przebywających w danym roku w domu pomocy społecznej	Ilość osób przebywających w domu pomocy społecznej na dzień 31-12-danego roku
2022	15	opuściło 3 osoby	84	61
		zmarło 21 osób		
2023	19	opuściło 4 osoby	80	65
		zmarło 10 osób		

Z Tabeli 1 wynika, że w 2023 r. wzrosły koszty Gminy w stosunku do roku 2022 z tytułu opłat za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej. Spowodowane jest to wzrostem średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańców w domu pomocy społecznej. Średni koszt ponoszony przez Gminę na utrzymanie jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej - jak to przedstawia Tabela 1 - w roku 2022 wyniósł 2 324,33 zł., a w roku 2023 była to kwota 2 576, 06 zł.

Nastąpił spadek odpłatności wnoszonej przez osoby zobowiązane (Tabela 1). W roku 2022 była to kwota 355 514,50 zł., a w 2023 roku - 350 410,65 zł. To oznacza, że wyższe koszty musiała ponosić Gmina.

3.2.5. Kierowanie i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w Schroniskach dla Bezdomnych

Zgodnie z art.48 ustawy o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielanie schronienia należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i może być realizowane przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami

opiekuńczymi. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące. Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz do pory roku.

W związku z brakiem na terenie gminy Strzelce Opolskie schroniska zgodnego z wymaganymi standardami, Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r. miał podpisane umowy z następującymi schroniskami:

- Schronisko dla osób bezdomnych w Bielicach;
- Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Bielicach
- Schronisko dla osób bezdomnych (koedukacyjne) w Kokotku
- Schronisko dla osób bezdomnych w Niewieszy
- Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w Lubojence oraz Mariance Rędzińskiej

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
SCHRONIENIE	9	126 242,00 zł	9	9

W razie pilnej konieczności osoby bezdomne są kierowane do domów wspólnotowych, które są prowadzone przez Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „BARKA”.

3.2.6. Mieszkania Chronione, Mieszkania Chronione „Za Życiem” oraz tymczasowe miejsca schronienia w sytuacjach kryzysowych.

Mieszkania chronione

Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje 24 mieszkaniami chronionymi, które zastępują pobyt w placówce całodobowej oraz zapewniają warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Ta forma pomocy w integracji ze społecznością lokalną stanowi alternatywną formę wsparcia w stosunku do usług świadczonych przez całodobowe placówki opiekuńcze. Zgodnie z art. 53 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej, pomoc w formie mieszkania chronionego można przyznać ze względu na: trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniach chronionych uzależniony jest od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających ze wsparcia.

Wsparcie w formie pobytu w mieszkaniu chronionym, udzielane jest na podstawie decyzji Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej po dokonaniu oceny sytuacji bytowej osoby ubiegającej się o wsparcie w tej formie. Rodzaj i zakres świadczonego wsparcia mogą ulegać zmianie, w zależności od sytuacji mieszkańca, która jest sprawdzana co najmniej raz na trzy miesiące, w drodze wywiadu środowiskowego.



Budynek, w którym usytuowane są mieszkania chronione.

Pobyt w mieszkaniu chronionym co do zasady jest odpłatny. Zarządzeniem Nr 86/2023 Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie miesięcznego kosztu utrzymania mieszkania chronionego, odpłatność za pobyt w 2023 r. została ustalona w kwocie 1500,00 zł. Mieszkańcy ponoszą procentową odpłatność uzależnioną od wysokości dochodu określonego w ustawie o pomocy społecznej. Na koniec grudnia 2023 r. zasiedlone były wszystkie mieszkania.



Mieszkania chronione „Za Życiem”

Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje 12 mieszkaniami tzw. „Za życiem”, które powstały w 2018r. w ramach Programu „Za życiem” Priorytet IV – „Wsparcie Mieszkańców”. Mieszkania chronione „Za życiem” umożliwiają rzeczywistą i pełną integrację społeczną osób niepełnosprawnych oraz wsparcie psychologiczne, społeczne, funkcjonalne i ekonomiczne ich rodzin m.in. poprzez zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych. Zarządzeniem Nr 87/2023 Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie miesięcznego kosztu utrzymania mieszkania chronionego „Za Życiem”, odpłatność za pobyt w 2023 r. wynosiła **4 500,00 zł**. Na koniec grudnia 2023 r. w mieszkaniach przebywało 20 osób.

Na realizację zadań związanych z zapewnieniem pomocy w formie mieszkania chronionego wydatkowano w **2023 r. kwotę 1 189 347,91 zł** obejmującą koszty stałe związane z utrzymaniem mieszkań (koszty zatrudnienia opiekuna mieszkań chronionych, obsługa systemu przyzywowego, alarmowo pożarowego, administrowanie obiektu, energia elektryczna, gaz, woda, itd.) oraz koszt niezbędnego wyposażenia. Dochody z tytułu wpłat mieszkańców wyniosły **263 529,39 zł**.



Tymczasowe miejsce schronienia w sytuacjach kryzysowych.

Celem realizacji zadań związanych z zapewnieniem pomieszczeń tymczasowych w sytuacjach kryzysowych, są utworzone 4 takie pomieszczenia. Ze schronienia korzystają osoby, które nie mogą pozostać

w dotychczasowym miejscu zamieszkania z powodu zdarzenia losowego (zniszczenie mieszkania), w sytuacji gdy toczy się postępowanie eksmisyjne lub stosowana jest przemoc.

Pomieszczenia przyznawane są po dokonaniu indywidualnej analizy sytuacji bytowej osoby potrzebującej. Pobyt w pomieszczeniach jest odpłatny. Zarządzeniem Nr 88 / 2023 Burmistrza Strzelec Opolskich, z dnia 30 marca 2023 r., został on ustalony w kwocie 500,00 zł miesięcznie. Przy czym osoby nie spełniające warunku kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej, ponoszą procentową odpłatność uzależnioną od wysokości dochodu. Na realizację zadań związanych z zapewnieniem schronienia w sytuacjach kryzysowych w 2023 r. wydatkowano kwotę 63 938,17 zł obejmującą koszty stałe związane z utrzymaniem mieszkań. Dochody z tytułu wpłat mieszkańców wyniosły 1 271,42 zł.

3.2.6. 1. Solidarni z Ukrainą pomoc migrantom wojennym w woj. opolskim

Gmina Strzelce Opolskie realizowała Projekt „Solidarni z Ukrainą – pomoc migrantom wojennym w województwie opolskim” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa XIV Wsparcie osób uciekających z Ukrainy z powodu działań zbrojnych prowadzonych na terenie tego kraju Działanie 14.1 Opolskie solidarne z Ukrainą. Głównym celem projektu było wsparcie uchodźców z Ukrainy w województwie opolskim w formie usług integracyjnych dla dzieci i młodzieży poprzez organizację i realizację wypoczynku letniego – kolonie, organizację i realizację warsztatów integracyjnych; naukę języka polskiego na poziomie podstawowym oraz mieszkania dla migrantów wojennych z Ukrainy.

W wyniku realizacji projektu w budynku byłej szkoły w Szymiszowie przy ul. Wolności 1 powstało 8 mieszkań wspomaganych. Powierzchnia największego mieszkania to 58,92 m² a najmniejszego to 47,71 m². Mieszkania składają się z 2 pokoi, przedpokoju, kuchni oraz łazienki w pełnym wyposażeniu. Wszystkie 8 mieszkań jest zasiedlonych. Mieszkania do użytku zostały przekazane w czerwcu 2023r. Adaptacja mieszkań była w całości sfinansowana ze środków unijnych. Gmina wniosła wkład rzeczowy, w formie budynku.



Decyzją Burmistrza Strzelec Opolskich budynek z mieszkaniami został przekazany w trwały zarząd Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

Pobyt w mieszkaniu wspomaganym jest odpłatny gdyż stanowi część procesu usamodzielnienia mieszkańca. Odpłatność za pobyt w mieszkaniu wspomaganym ustala się, w uzgodnieniu z osobą lub rodziną, której przyznano pobyt w mieszkaniu, uwzględniając w miarę możliwości sytuację zdrowotną, bytową i materialną. Podstawę ustalenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu wspomaganym stanowi stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, wprowadzana każdorazowo przez Burmistrza Strzelec Opolskich w oparciu o stosowną delegację ujętą

w wieloletnich programach gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Strzelce Opolskie. Na koniec grudnia 2023 r. w lokalach mieszkały 33 osoby.

Na realizację zadań związanych z zapewnieniem pomocy w formie mieszkania wspomaganego wydatkowano w 2023 r. kwotę 152 093,63 zł obejmującą między innymi koszty związane z utrzymaniem mieszkań, koszty sprawowania opieki nad mieszkańcami (opiekunki, pracownik socjalny), administrowanie obiektu, energia elektryczna, woda, zakup oleju opałowego, koszt niezbędnego wyposażenia. Dochody z tytułu wpłat mieszkańców wyniosły 14 747,05 zł.

3.2.7. Inne świadczenia niepieniężne

3.2.7.1 Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i Uchwałą Nr LIX/475/2022 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 30 listopada 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do sprawienia pogrzebu osobom zmarłym, które zamieszkiwały na terenie gminy a nie ustalono osób, które mogłyby je pochować.

W 2023 r. sprawiono 7 pogrzebów.

Koszt świadczeń wyniósł 22 982,00 zł .

z czego:

- ✓ 6 pogrzebów – 21 074,00 zł (11 924,00 zł zostało zwrócone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych)
- ✓ 1 pochówek dzieci nienarodzonych – 1 908,00 zł

3.2.7.2 Opłacanie składek zdrowotnych za osoby uprawnione do zasiłku stałego oraz uczestników zajęć w Centrum Integracji Społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba świadczeniobiorców*, za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych w zł**		
			ogółem (4 + 5)	z tego:	
				opłaconych	nieopłaconych
0	1	2	3	4	5
Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrow. z innego tytułu - pkt. 26	82	773	41576	41576	0
Osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej - pkt. 30	39	115	7442	7442	0
OGÓŁEM	X	888	49018	49018	0

3.2.7.3 Pomoc w formie posiłku

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pomoc w postaci gorącego posiłku przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

FORMY POMOCY	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ w zł	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Posiłki	44945	832521,00	167	265

3.3. Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

Podstawą prawną funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Strzelce Opolskie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z. 2021 poz. 1249, z 2023r. poz. 289, 535, 1606), a także Uchwała Nr LXX/555/2023 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Do tego dnia obowiązywała Uchwała Nr X/110/2019 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Strzelcach Opolskich oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zmiana nastąpiła w związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (poprzednio ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). W związku ze zmianą ustawy Zarządzeniem Nr 233/2023 Burmistrza Strzelce Opolskich z dnia 12 września 2023 r. został powołany nowy Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Strzelce Opolskie.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich
- Komendy Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich
- Oświaty
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich
- Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich
- Ochrony zdrowia
- Organizacji pozarządowej

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy. Głównym celem działalności zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Adresatami działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny są:

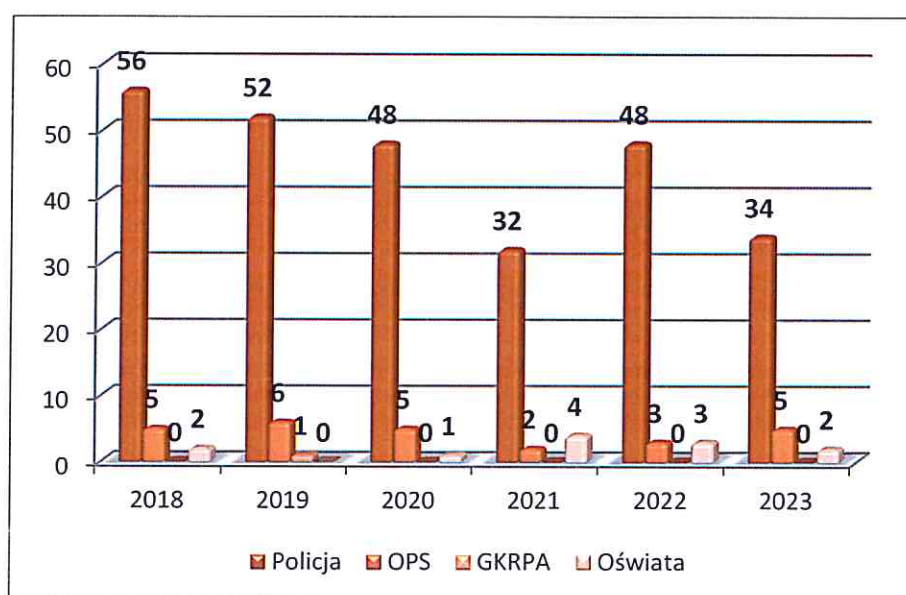
- ofiary przemocy domowej, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne, sprawcy przemocy domowej.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających w ramach zespołu, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;

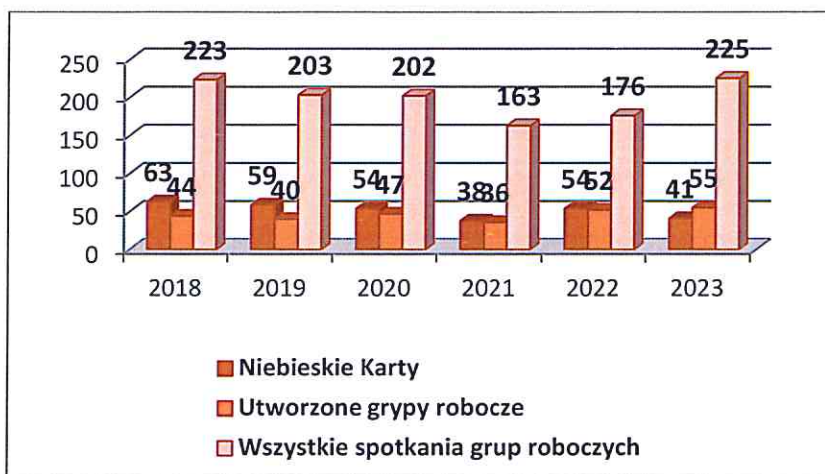
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedur „Niebieskiej Karty”;
- przekazywanie informacji w sytuacjach zmiany miejsca zamieszkania przez osoby, wobec których realizowane są działania,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, w postaci uchylania się od obowiązku uczestniczenia w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych lub programie psychologiczno-terapeutycznym o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń

W roku 2023 wszczętych zostało **41 procedur Niebieskiej Karty** przez instytucje do tego powołane. Zgłaszane przypadki przemocy domowej są rozpatrywane przez grupy diagnostyczno – pomocowe, powoływane przez Zespół Interdyscyplinarny, do dnia nowelizacji ustawy czyli do 13.09.2023 – były to grupy robocze.



Grupy diagnostyczno-pomocowe (wcześniej grupy robocze) w ramach swych działań w stosunku do konkretnego przypadku dokonywały diagnozy, opracowywały i realizowały plan pomocy, monitorowały sytuację danej rodziny, dokumentowały podejmowane działania, określały działania pointerywencyjne jak i również podejmowały decyzje o skierowaniu stosownych wniosków do instytucji decyzyjnych (Sąd, Prokuratura, Policja).

W roku 2023 w ramach wszczętych procedur Niebieskiej Karty **utworzonych zostało 55 grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych. Wszystkich spotkań grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych odbyło się 225.** Na podstawie z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej skierowanych zostało **21** wniosków do Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich o wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy.



Członkowie Zespołu i grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych, biorąc pod uwagę dobro małoletnich dzieci w rodzinach, gdzie występuje podejrzenie stosowania przemocy, w 14 przypadkach powiadomili o sytuacji Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich – III Wydział Rodzinny i Nietletnich. Ponadto 16 osób, wobec których istniało podejrzenie stosowania przemocy, zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich w związku z problemem nadużywania alkoholu.

3.4. Prace społecznie użyteczne

Dnia 25 stycznia 2023 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Powiatem Strzeleckim a Gminą Strzelce Opolskie w sprawie organizowania prac społecznie-użytecznych. W ramach porozumienia Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich w okresie od 1 lutego 2023r. do 31 grudnia 2023r. skierował do w/w prac 27 osób bezrobotnych, które wypracowały 8138,5 godziny.

Do prac tych kierowana była osoba bezrobotna, bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych i korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej. Osoba wykonująca prace społecznie-użyteczne zachowywała status osoby bezrobotnej w trakcie tych prac. Wykonywanie prac odbywało się w wymiarze 10 godzin tygodniowo, ale nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Osobie bezrobotnej z tytułu wykonywania prac przysługiwało świadczenie w wysokości 9,50 zł za każdą godzinę do 31.05.2023 r., natomiast od 01.06.2023 r. – 10,90 zł. Prace społecznie użyteczne mają na celu zapewnienie osobom bezrobotnym możliwości uzyskania przynajmniej minimalnych środków do życia oraz wpływały na ewentualność powrotu do pełnienia ról społecznych i zawodowych osób kierowanych. Dały również możliwość wsparcia działań społeczności lokalnych, a także możliwość zdyscyplinowania bezrobotnych i ograniczenie wykonywania pracy „na czarno”.

Prace organizowane były na terenie gminy Strzelce Opolskie, tj.:

I. w sołectwach

- Adamowice
- Błotnica Strzelecka
- Ligota Dolna
- Mokre Łany
- Osiek
- Płużnica
- Rożniątów

- Szymiszów Wieś
- Szymiszów Osiedle
- Warmątowice

II. w instytucjach pożytku publicznego

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Urząd Miejski
- Placówki oświatowe
- Strzelecka Spółdzielnia Socjalna
- Gminny Zarząd Mienia Komunalnego
- Dom Pomocy Społecznej
- Centrum Integracji Społecznej
- Centrum Rekreacji Wodnej i Sportu „Strzelec”
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”

Obejmowały one następujący rodzaj prac:

- prace porządkowe przy obiektach użyteczności publicznej,
- prace porządkowe na terenach sołectw,
- sprzątanie parku miejskiego,
- pielęgnacja zieleni,
- utrzymanie w czystości chodników.

Powiatowy Urząd Pracy refundował 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu, natomiast pozostałe wydatki takie jak ekwiwalent, woda, zakup narzędzi i rękawic roboczych stanowił w całości koszt OPS.

Prace społecznie – użyteczne za okres II – XII 2023 rok							
Miesiąc	Liczba Osób	Liczba wypracowanych godzin	Wyplacone świadczenia	Pozostałe koszty (ekwiwalent i inne wydatki/woda, narzędzia robocze/)	Łączny koszt	Refundacja PUP	Koszt OPS
III	20	765	7267,50	244,80	7512,30	4360,50	3151,80
IV	24	825	7837,50	264,00	8101,50	4702,50	3399,00
V	21	805	7647,50	257,60	7905,10	4588,50	3316,60
VI	20	800	8720,00	256,00	8976,00	5232,00	3744,00
VII	20	770	8393,00	565,20	8958,20	5035,80	3922,40
VIII	20	765	8338,50	244,80	8583,30	5003,10	3580,20
IX	21	665	7248,50	212,80	7461,30	4349,10	3112,20
X	14	510	5559,00	163,20	5722,20	3335,40	2386,80
XI	2	80	872,00	25,60	897,60	523,20	374,40
XII	1	15	163,50	4,80	168,30	98,10	70,20
Razem	X	6000	62047,00	2238,80	64285,80	37228,20	27057,60

3.5. Klub „Senior+”

Klub „Senior+” w Strzelcach Opolskich to miejsce spotkań mieszkańców gminy w wieku 60 i więcej lat, nieaktywnych zawodowo, którzy są zainteresowani różnymi formami spędzania wolnego czasu i integracji. Celem Klubu Senior+ jest więc aktywizacja społeczna, nawiązywanie więzi towarzyskich, włączanie Seniorów do społeczności lokalnej, wspólne spędzanie czasu. Uczestnictwo w Klubie jest nieodpłatne.

Zajęcia warsztatowe oferowane przez Klub, które promują aktywne spędzanie wolnego czasu, to: decoupage, quilling, origami, wyplatanie ozdób z wikliny papierowej, malowanie akwarelami, nauka podstaw szycia, rękodzieło artystyczne: wykonywanie koronek na szydełku, wykonywanie kwiatów z kolorowej bibuły. W pomieszczeniach klubowych przeznaczonych do rehabilitacji organizowane są zajęcia z fizjoterapii wspierające sprawność fizyczną Seniorów.

W zajęciach w Klubie Senior + bierze udział około 40 osób.

Dnia 11 **stycznia** 2023r. w klubie Seniora odbył się koncert kolęd Chóru Kresowego z Kędzierzyna – Koźła. 26 stycznia seniorzy świętowali klubowy Dzień Babci i Dziadka, podczas którego seniorzy bawili się przy muzyce i poczęstunku.

W **lutym** 2023r. seniorzy tradycyjnie świętowali Walentynki oraz Tłusty Czwartek. Odbyły się również jasełka w wykonaniu Marianek, które kolędowały razem z seniorami. Kolejnym wydarzeniem integracyjnym było skubanie pierza razem z seniorami ze Stowarzyszenia Odnowy Wsi Piotrówka.

W **marcu** 2023r. seniorki razem z seniorami świętowali Dzień Kobiet. 13 i 14 marca odbyły się między pokoleniowe warsztaty wykonywania koszyczków z wikliny papierowej. W warsztatach brali również udział seniorzy ze Stowarzyszenia Odnowy Wsi Piotrówka razem z wnukami. 23 marca seniorzy dołożyli swoją cegiełkę w postaci fantów na Kiermasz Wielkanocny dla Hospicjum Betania w Opolu. Ostatnim wydarzeniem w tym miesiącu było spotkanie w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Kresowym „STRZELEC” pod tytułem „Tradycje Wielkanocne – zdobienie jajek”. Spotkanie miało charakter edukacyjny oraz degustacyjny.

W **kwietniu** 2023r. seniorzy zostali zaproszeni do udziału w obchodach upamiętniających 70. rocznicę śmierci profesora Kazimierza Czarneckiego zorganizowanych przez Stowarzyszenie Kresowe „Strzelec” w Strzelcach Opolskich. Z kolei 24 kwietnia seniorzy zostali zaproszeni do wystąpienia oraz promocji klubu przez TVP Opole. Zaproszenie obejmowało wspomnienia z okazji 60 – lecia Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu. Spotkanie z dziennikarzami miało miejsce na Placu Żeromskiego w Strzelcach Opolskich.

Dnia 26 **maja** 2023r. w Klubie Seniora odbył się Dzień Matki. Seniorzy zgromadzili się w licznej grupie aby celebrować święto, które umiłał występ zespołu Faska z Piotrówki.

W **czerwcu** 2023r. seniorzy podarowali 50 fantów na rzecz Pikniku Fundacji Ochrony Życia w Opolu. 15 czerwca uczestnicy z Klubu Senior + odwiedzili seniorów z Piotrówki w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Odnowy Wsi Piotrówka. Spotkanie integracyjne miało charakter biesiady z grillem oraz tańcami przy akompaniamencie zespołu Faska. 28 czerwca seniorzy kontynuując integrację z seniorami z Piotrówki udali się wycieczką do kręgielni oraz do Domu Seniora Anna w Jemielnicy. Rozpoczęły się również dodatkowe zajęcia rehabilitacyjne.

W lipcu i sierpniu 2023r. seniorzy skupiali się na pracach ręcznych oraz uczeniu się nowych rzeczy na zajęciach z terapii zajęciowej.

Dnia 15 września 2023r. odbyła się wycieczka do Teatru Ekostudio w Opolu. Przedstawienie pod tytułem „Z butelką przez wieki” rozbawiło seniorów do łez piosenkami, anegdotami oraz wspomnieniami. 21 września prace uczestników Klubu były wystawione podczas Regionalnego Dnia Seniora w Centrum Wystawienniczo Kongresowym w Opolu. 29 września odbył się wyjazd, tym razem do Filharmonii Opolskiej na Inaugurację 72. Sezonu Artystycznego. Występ urozmaicił program, który obejmował takich kompozytorów jak: Józef Elsner, Ludomir Różycki oraz Camille Saint – Saëns.

Październik 2023r. tradycyjnie był miesiącem Wojewódzkiej Olimpiady Seniora, która odbyła się 23 października w Stegu Arenie w Opolu. Grupa ze Strzelec Opolskich została połączona z seniorami z Nakłą, z którą razem walczyła nie tylko w konkurencjach sportowych ale również jako widownia. Drużyna została wyróżniona jako najlepiej kibicująca. Grupa wróciła z medalami za udział oraz z nagrodą za kibicowanie.

Dnia 10 listopada 2023r. odbyła się Biesiada, na którą seniorzy zostali zaproszeni przez Stowarzyszenie Odnowy Wsi Piotrówka. Impreza miała nie tylko charakter integracyjny, ale i rozrywkowy. Z kolei 12 listopada seniorzy wybrali się na wycieczkę do Teatru Kochanowskiego w Opolu na sztukę pod tytułem „Historia Miłosna”. Kolejny wyjazd odbył się 22 listopada również do Teatru Kochanowskiego, tym razem na sztukę pod tytułem „Pół na pół”.

14 grudnia 2023r. odbyła się wigilia organizowana przez Klub Seniora oraz Stowarzyszenie Kresowe „Strzelec”. Obecnością zaszczycił seniorów pan burmistrz Tadeusz Goc. Po wspólnym posiłku, zespół „No to cyk” zaszczycił obecnych pięknym koncertem kołęd.

Działalność Klubu Senior+ w dni powszednie:

W każdy tygodniu od poniedziałku do czwartku odbywają się zajęcia z rehabilitantem.

Wszystkie zajęcia są prowadzone zgodnie z harmonogramem zajęć, który jest sporządzany przez opiekunów w Klubie Senior +. Harmonogram obejmuje zajęcia warsztatowe dopasowane do umiejętności i upodobań seniorów, zajęcia o charakterze kulturalno – oświatowym oraz zajęcia z zakresu zdrowego żywienia.





3.6. Strzelecki Telefon dla Seniora i Rodziny

NUMER 575-396-997

Telefon, to odpowiedź Gminy na potrzeby osób wymagających wsparcia i pomocy. Jest on czynny całą dobę. Jego celem jest szeroko pojęte informowanie osób starszych i rodziny. Obok funkcji informacyjnej i doradczej, telefon ma w pewnym stopniu przeciwdziałać izolacji społecznej osób i rodzin.

3.7. „Koperta Życia”

Bezpieczne życie „KOPERTA ŻYCIA” to akcja skierowana do osób w podeszłym wieku oraz przewlekle chorych. Jest realizowana od 2015 r. „Koperty życia” zawierają najważniejsze informacje o przebytych i aktualnych chorobach, przyjmowanych lekach oraz inne niezbędne informacje np. dotyczące rodziny.

Koperty Życia są dostępne w Ośrodku Pomocy Społecznej. Do końca grudnia 2023 r. wydano łącznie **1 523 koperty**.

3.8. Wykonywanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz realizacji Gminnego Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz organizacja pieczy zastępczej wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2023, poz. 1426, 1429). Ustawa ta określa m. in.:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich Uchwałą Nr XLVIII/159/2012 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 20 czerwca 2012 r. został wyznaczony do realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym gmina zobowiązana jest do opracowywania i realizacji 3-letnich programów wspierania rodziny. Uchwałą Nr XLVIII/387/2022 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 26 stycznia 2022 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024. Głównym celem programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach realizowanych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał pomocy np. na zakup żywności, odzieży, środków czystości, opału, pokrycia kosztów leczenia, opłaty mieszkaniowe, itp. Rodziny korzystały także z dożywiania dzieci i młodzieży w żłobku, przedszkolach i szkołach, a także na stołówce Strzeleckiej Spółdzielni Socjalnej. W roku 2023 Ośrodek realizował następujące Programy:

- „Posiłek w szkole i w domu” ,
- Karta Dużej Rodziny

- „Za życiem”.

Ważną formą wsparcia dla rodziny są świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Powyższe świadczenia i pomoc przyczyniają się do zabezpieczenia potrzeb bytowych rodziny i dzieci.

W ramach realizacji zadań wynikających z Programu, rodziny mają możliwość skorzystania z bezpłatnego wsparcia specjalistów tj. psychologów, prawników, terapeutów, w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w znajdującym się przy ul. Habryki w Strzelcach Opolskich. W roku 2023 udzielono łącznie 636 porad.

Zadaniem gminy wynikającym z ustawy, jest zatrudnianie asystenta rodziny. Celem pracy asystenta jest zapewnienie wsparcia wszystkim członkom rodziny, osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, która umożliwiłaby jej wychowywanie dzieci. Do nadrzędnych zadań asystenta rodziny należy przeciwdziałanie oddzieleniu dziecka od rodziny, a w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, podjęcie wszelkich działań umożliwiających jak najszybszy jego powrót do rodziny biologicznej. Współpraca asystenta z rodziną rozpoczyna się od opracowania z członkami rodziny diagnozy przyczyn problemów w funkcjonowaniu rodziny, określenia możliwości poprawy sytuacji, wypracowania wspólnie z członkami rodziny planu wdrażania zmian w celu poprawy sytuacji rodziny oraz osiągnięcia przez nią samodzielności. Dokonuje się także analizy zasobów środowiskowych i instytucjonalnych, z których rodzina może korzystać celem przezwyciężenia swoich trudności. Asystent rodziny współpracuje także z wieloma osobami i instytucjami, które zajmują się pracą z dzieckiem i rodziną, np. kuratorzy, pedagodzy, pracownicy socjalni, koordynatorzy, organizacje pozarządowe, itp. Wspólnie poszukują możliwości rozwiązania poszczególnych problemów, analizuje sytuację, motywowania członków rodziny, udzielają im wsparcia. Ponadto asystent rodziny w przypadku wystąpienia problemu przemocy w rodzinie aktywnie uczestniczy w spotkaniach grupy diagnostyczno - pomocowej i podejmuje działania celem przezwyciężenia problemu przemocy. Zgodnie z artykułem art. 15 ust. 4 ustawy liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.

W Gminie Strzelce Opolskie zatrudnionych jest 2 asystentów rodziny w ramach stosunku pracy, w pełnym wymiarze czasu pracy, w zadaniowym systemie czasu pracy.

W ramach obowiązków asystent uczył dorosłych członków rodziny dysponowania finansami, prowadził aktywizację zawodową. W wielu sytuacjach porządkował sprawy związane z zaległościami w zakresie opłat mieszkaniowych, zaciąganych zobowiązań, zajęć komorniczych. W przydzielonych do pracy przypadkach dużego zaangażowania wymagała praca z dziećmi. W ramach kontaktu z pedagogami szkolnymi i wychowawcami asystent diagnozował problemy dzieci w nauce. Asystent rodziny pracował również nad motywacją członków rodziny do podjęcia leczenia odwykowego. W roku 2023 wsparciem asystentów objętych było łącznie 29 rodzin, w których przebywało 53 dzieci. W roku 2023 asystent rodziny zakończył pracę z 11 rodzinami.

W roku 2023 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło konkurs w ramach Programu asystent rodziny, edycja 2023, w ramach którego uzyskano środki finansowe na dofinansowanie do kosztów wynagrodzenia oraz jednorazowego dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny. **Otrzymano dotację w łącznej kwocie 20.074,53 zł, którą wykorzystano w 93%.**

Zadaniem gminy, które nakłada ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest również uczestniczenie w kosztach pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Gmina poniosła łączne wydatki na realizację

pieczy zastępczej w 2023r. w kwocie 697.214,27 zł, natomiast w 2022r. była to kwota 474.804,65 zł. Powodem zwiększenia kwoty wydatkowanej na pieczę zastępczą jest przede wszystkim okres pobytu dzieci, który w większości przekracza okres 3 lat a także pobyt zgodnie z wyrokiem sądowym 6 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz zwiększenie kwoty bazowej należnej rodzinie zastępczej i zwiększenie odpłatności za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

4. Realizacja innych programów

4.1. Program Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie, za rok 2023.

Rok 2023 był trzecim rokiem realizacji „Programu rozwiązywania problemów bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2021-2025”, który został uchwalony przez Radę Miejską w dniu 27 stycznia 2021 r. Zadania realizowane w ramach Programu wynikają z ustalonego celu głównego i ustalonych celów szczegółowych.

Głównym celem jest: Zapobieganie zjawisku bezdomności i zagrożeniu bezdomnością na terenie Gminy Strzelce Opolskie oraz łagodzenie ich skutków poprzez udzielanie pomocy i wsparcia.

Cele szczegółowe, to:

- Zapobieganie wzrostowi liczby osób bezdomnych i stworzenie skutecznego systemu działań zapobiegających bezdomności.
- Zapewnienie osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością bezpieczeństwa socjalnego.
- Zwiększenie motywacji do zmiany swojego statusu przez osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością. Wspieranie procesu usamodzielniania osób bezdomnych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy należy obowiązek udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Przepis ten nakłada więc na Gminę obowiązek podejmowania działań mających na celu przeciwdziałanie zjawisku bezdomności oraz minimalizowanie jego skutków. W tym też kierunku przebiega realizacja Programu.

W realizację zadań zawartych w Programie zaangażowane są różne instytucje, a w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka”, Urząd Miejski, Strzelecka Spółdzielnia Socjalna, Centrum Integracji Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Ochotnicza Straż Pożarna oraz inne instytucje wchodzące w skład Partnerstwa Lokalnego.

Ograniczenie czy minimalizowanie zjawiska bezdomności jest bardzo trudne, ponieważ wielu bezdomnych nie daje sobie pomóc, odrzucając jakąkolwiek oferowaną pomoc. Niezależnie jednak od tych trudności Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Partnerstwem Lokalnym stara się zapewnić bezdomnym konieczne wsparcie czy to w opiece zdrowotnej, zatrudnieniu, schronieniu, czy usługach społecznych, wspiera też wszelkie inicjatywy na ich rzecz.

Podejmując działania na rzecz bezdomnych, w 2023 r. były między innymi organizowane takie przedsięwzięcia, jak:

- Zorganizowanie z parafiami św. Wawrzyńca i Podwyższenia Krzyża Świętego obchodów Świątowego Dnia Ubogich, w dniu 19 listopada 2023 r. W tym dniu była zorganizowana kwesta na rzecz „Przytuliska”. Do puszek trafiło 6.759,90 zł i 12 euro. Chętne osoby zostały ugoszczone ciastem i kawą oraz herbatą, w Klubie Senior+. Z zaproszenia skorzystało wiele osób starszych

i niepełnosprawnych, dzięki inicjatywie radnego RM – Pana Arnolda Koziola, który nieodpłatnie udostępnił i ustawił przy Klubie, namiot biesiadny ze stołami, krzesłami i ogrzewaniem.

W ubiegłym roku była siódma edycja Świątowego Dnia Ubogich. Gmina Strzelce Opolskie organizuje te obchody, od początku.

- Z myślą o bezdomnych przed okresem zimowym 2023/2024 były opracowane plakaty „Akcja zima” oraz ulotki, które umieszczono się w różnych dostępnych miejscach użyteczności publicznej, miejscach przebywania osób bezdomnych tzw. miejscach niemieszkalnych. Ulotki zawierały informacje o adresach i telefonach instytucji, które zapewniają pomoc bezdomnym i innym potrzebującym osobom, w okresie zimy.
- Pracownik socjalny razem z funkcjonariuszami Policji systematycznie monitorowali – szczególnie w okresie zimowym - miejsca przebywania bezdomnych.
- OPS zapewniał wsparcie w działalności „Przytuliska”, które jest prowadzone przez Stowarzyszenie „Barka” m.in. poprzez zakup artykułów spożywczych do sporządzania posiłków dla bezdomnych.

Działaniem pomocowym w realizacji Programu była kontynuacja projektu socjalnego „Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie”. Program „Streetworking w Gminie Strzelce Opolskie” realizowany był na podstawie porozumienia pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Stowarzyszeniem Pomocy Wzajemnej „Barka” zawartego w dniu 29.12.2023 oraz Zarządzenia Nr 3/2024 Burmistrza Strzelce Opolskich z dnia 2 stycznia 2024 r. Streetworking to metoda pracy prowadzona przez odpowiednio przygotowanych i przeszkolonych pracowników z osobą bezdomną. Praca w środowisku osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością polegała przede wszystkim na nawiązywaniu kontaktu z tymi, którzy z różnych powodów nie zdecydowali się na skorzystanie z jakiegokolwiek dostępnej formy pomocy. W przypadku osób bezdomnych najczęstszą potrzebą w pierwszym etapie wspierania było zapewnienie pomocy doraźnej w postaci posiłku, odzieży, bielizny osobistej, obuwia, umożliwienia kąpeli. Inne działania to pomoc informacyjno-doradcza, polegająca na przekazywaniu osobom potrzebującym informacji na temat przysługujących im praw i sposobów korzystania z nich, pomocy w wyrobieniu dokumentów, pomocy w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, pomocy w nawiązaniu kontaktu z ośrodkami leczenia uzależnień, wspieraniu osób poddających się terapii.

Biuro streetworkingu funkcjonuje w Punkcie „Przytulisko” przy ul. Marka Prawego w Strzelcach Opolskich. Punkt „Przytulisko” jest prowadzony przez Stowarzyszenie „Barka”.

Program Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie uwzględnia trzy kierunki działań:

1. Działania o charakterze profilaktycznym;
2. Działania o charakterze osłonowym;
3. Działania o charakterze aktywizującym.

Działania o charakterze osłonowym polegały na zastosowaniu standardowych rodzajów i form świadczeń pomocy społecznej czyli w szczególności zapewnienie posiłku, niezbędnego ubrania, przyznawanie pomocy finansowej (zasiłków) wraz z wykorzystaniem narzędzi takich jak indywidualny program wychodzenia z bezdomności czy kontrakt socjalny.

Działania o charakterze aktywizującym były dopasowane do rodzaju bezdomności, i polegały przede wszystkim na kierowaniu do prac społecznie użytecznych, kierowaniu do Centrum Integracji Społecznej. Była podejmowana współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w kierunku poszukiwania różnych form zatrudnienia oraz tworzenie warunków do zatrudnienia osób bezdomnych.

Działania o charakterze profilaktycznym miały na celu zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności, m. in. poprzez nawiązanie i rozwijanie współpracy z różnymi instytucjami takimi, jak: Stowarzyszenie „Barka” czy Policja, udostępnianie informacji o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzaju oraz adresów placówek, noclegowni, ośrodków wsparcia itd., wspieranie rodzin zagrożonych bezdomnością przez asystenta rodziny.

Dzięki bardzo dobrej współpracy z „Barką”, Policją i w ogóle z Partnerstwem Lokalnym udaje się z zadowalającym skutkiem wspierać i pomagać osobom bezdomnym, dzięki czemu ich liczba, rok do roku, nie wzrasta. Nie odnotowano też żadnych znaczących negatywnych zdarzeń (np. śmierć bezdomnego z powodu braku pomocy). To, aczkolwiek nie tylko, przekłada się, na pozytywną ocenę realizacji zadań ujętych w Programie Rozwiązywania Problemów Bezdomności.

4.2. Pomoc udzielana w ramach programu rządowego „Posiłek szkole i w domu” na lata 2019-2023

Od 1 stycznia 2019 r. Uchwałą Rady Ministrów wszedł w życie rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Program miał na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Działania realizowane w ramach Programu, to:

1. finansowanie posiłków w placówkach oświatowych i innych dla osób spełniających kryteria programu,
2. przyznawanie i wypłacanie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Do udzielania pomocy w zakresie dożywiania mają zastosowanie przepisy ustawy o pomocy społecznej. W 2023 r. z pomoc była przyznawana osobom i rodzinom, których miesięczny dochód netto nie przekraczał 200% kwoty kryterium dochodowego: tj. **1552,00 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz **1200 zł** na osobę w rodzinie. Na terenie gminy Strzelce Opolskie dożywianie w ramach Programu w okresie sprawozdawczym prowadziło **11 placówek** w tym:

- ✓ 7 szkół,
- ✓ 2 przedszkola,
- ✓ Stołówka Strzeleckiej Spółdzielni Socjalnej
- ✓ Grill Room s.c. PiA Wójcik

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym na wsi
KOSZT PROGRAMU OGÓŁEM (w zł) 2)	411 984,00	61 360,00
z tego: środki własne	178 884,00	25 749,00
dotacja	233 100,00	35 611,00

PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"								
WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym na wsi	w tym:					
			dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
			OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
1	2	3	4	5	6	7	8	9
RZECZYWISTA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM OGÓŁEM	223	52	26	9	42	12	155	31
w tym liczba osób korzystających z: posiłku 1)	115	29	12	8	30	8	73	13
zasiłku celowego	164	32	14	1	24	5	126	26

WYSZCZEGÓLNIENIE	ZASIŁEK CELOWY na zakup żywności	
	OGÓŁEM	w tym na wsi
1	2	3
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	104	20
Liczba rodzin	103	20
Liczba osób w rodzinach	164	32
Liczba świadczeń	345	63
Kwota świadczeń (w zł) 1)	63 324	11 850
z tego:		
środkami własnymi	30 890	5 300
dotacją	32 434	6 550
Koszt jednego świadczenia (w zł)	183,55	188,10

Od 01 stycznia 2024r. jest realizowany program na lata 2024 – 2028.

4.3. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021r Plus.

Celem Programu jest wsparcie osób i rodzin podlegających deprivacji materialnej polegającej na braku możliwości zaspokojenia potrzeb żywnościowych. Umowa na realizację zadania została podpisana pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich a Bankiem Żywności w Opolu.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej należało:

- akcja informacyjna o Programie, skierowana do mieszkańców gminy,
- wydawanie skierowań dla osób zakwalifikowanych do Programu,
- wydawanie produktów żywnościowych.

Osobom zakwalifikowanym do Programu (osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniającym kryteria określone w ustawie o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał **235 % kryterium** dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1410,00 zł dla osoby w rodzinie), żywność wydawana była dwa razy w miesiącu.

Osoby potrzebujące otrzymywały artykuły: mączne, mleczne, mięsne, olejowe, cukier, warzywa i owoce. W ramach Programu przewidziano działania towarzyszące w formie bezpłatnych warsztatów i szkoleń dotyczących m.in.: przygotowywania posiłków, zdrowego odżywiania, sprawnego zarządzania budżetem domowym, zapobiegania marnowaniu żywności.

Osoby objęte programem:

RAZEM osób	do 100%	100-200%	kobiet	mężczyzn	Dzieci do 15 lat	Powyżej 65 lat	Pozostałe osoby	Bezdomni	Niepełnosprawni	Migranci, mniejszości	Pozostałe
330	137	193	175	155	118	28	184	0	91	0	239

OPOLSKIE, 10 maja 2023r. Nr 55/PPOŻ/2021 Plus	POWIDŁA ŚLIWKOWE	MAKARON JAJECZNY ŚWIDERKI	MLEKO UHT	SZYŃKA WIEPRZOWA MIELONA	CUKIER BIAŁY	OLEJ RZEPAKOWY
Ilość sztuk art. spożywczego przekazanego osobom najbardziej potrzebującym.	696	2 860	1 128	1 950	1 450	1 305
Ilość ogółem art. spożywczego przekazanego osobom najbardziej potrzebującym (t/tys.) (wskaźnik produktu)	0,20880	1,43000	1,12800	0,58500	1,45000	1,30500

4.4. Realizacja umowy w ramach współpracy w programie „Nie Marnuj Jedzenia 2023”

Ośrodek przekazywał osobom potrzebującym artykuły spożywcze, otrzymane od licznych darczyńców. Celem Programu jest zapobieganie marnowaniu żywności, z krótkimi terminami ważności do spożycia. W 2023 r. otrzymano **1,909 ton** artykułów spożywczych o łącznej wartości **16 016,88 zł**. Artykuły trafiły do około **450 osób**.

4.5. Program „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2023

Gmina Strzelce Opolskie w 2023 roku realizowała Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Program był finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Gmina Strzelce Opolskie otrzymała na ten cel **117 504,00 zł**.

Zadaniem Programu było odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem dla siebie, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

Program adresowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, niekorzystającymi z innych form usług w godzinach realizacji opieki wychowawczej, w tym: usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, usług finansowanych w ramach Funduszu Solidarnościowego lub z innych źródeł.

Świadczenia „Opieki wychowawczej” były realizowane w ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, wsparciem było objętych 12 osób, w tym 10 osób dorosłych i 2 dzieci. Przyznana usługa była nieodpłatna. Program był realizowany od 01.02.2023 r. do 31.12.2023 r.

4.6. Program „Karta Dużej Rodziny”

Zasady otrzymania Karty Dużej Rodziny określa ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Na jej podstawie rodziny wielodzietne mogą skorzystać z rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na otrzymaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

Kartę Dużej Rodziny może otrzymać każdy członek rodziny, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci, czyli:

- ojciec i matka,
- macocha lub ojczym (małżonek jednego z rodziców),
- dzieci,
- Kartę mogą dostać także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

Od 1 stycznia 2019 roku Kartę Dużej Rodziny mogą uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie:

- rodzicom — bezterminowo,
- dzieciom — do ukończenia 18 lat,
- dzieciom, które dalej uczą się w szkole lub studiują — do ukończenia nauki, maksymalnie do ukończenia 25 lat,
- dzieciom niepełnosprawnym — na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2023 roku: – wpłynęło **351 wniosków** o wydanie Kart Dużej Rodziny,

Ilość przyznanych kart w 2022		
Nazwa jednostki	Liczba zamówionych kart tradycyjnych	Liczba zamówionych kart elektronicznych
Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich	701	704

5. Świadczenia realizowane na podstawie innych ustaw, niż ustawa o pomocy społecznej

5.1. Świadczenia rodzinne.

Obowiązujący system świadczeń rodzinnych funkcjonuje od 1 maja 2004 r. Podstawę prawną systemu stanowi *ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 390).

Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Od 2014 r. wypłacane jest świadczenie opiekuńcze, pod nazwą „zasiłek dla opiekuna”. W świetle ustawy, zasiłek dla opiekuna nie jest opiekuńczym świadczeniem rodzinnym, aczkolwiek jego cel jest tożsamy z celem świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, i jest też wypłacany z dotacji celowej na świadczenia rodzinne.

Wydatki na świadczenia rodzinne i koszty obsługi.

Świadczenia rodzinne realizowane są przez gminę, ze środków budżetu państwa będących w dyspozycji wojewody. W 2023 r. otrzymana dotacja, w pełni zabezpieczyła środki na wypłatę świadczeń. Plan po dokonanych w ciągu roku zmianach, ostatecznie wynosił 8.887 838,00 zł. Faktyczne wykonanie (wraz z kosztami obsługi i składkami na ubezpieczenia społeczne) wyniosło 8.887 838,00 zł, co stanowi 100 % planu. Z tej kwoty, 582 889,01 zł to wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a 7.381 881,13 zł – wydatki na świadczenia rodzinne, i na zasiłki dla opiekunów. W roku 2022 plan wynosił 8.287 629,00 zł, a wykonanie wyniosło 8.208 112,12 zł, co stanowiło 99,04 % planu.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych 3% kwoty zrealizowanej dotacji, jest przeznaczana na koszty obsługi zadania. W 2023 r. koszty związane z obsługą świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów, wyniosły 256 147,59 zł. W 2022 r. koszty obsługi wyniosły 235 519,79 zł.

Korzystający ze świadczeń rodzinnych.

Jak wynika z danych zawartych w sprawozdawczości rzeczowo-finansowej na dzień 31-12-2023 r. ze świadczeń rodzinnych średnio na miesiąc korzystało 916 rodzin. W roku poprzednim, wg stanu na dzień 31-12-2022, było 952 rodzin.

Wartości dotyczące liczby osób pobierających świadczenia rodzinne są wartościami dynamicznymi, i co miesiąc się zmieniają w przedziale od kilku do kilkunastu osób (rodzin) ze względu na zmiany sytuacji dochodowej lub rodzinnej albo w związku z nowymi wnioskami.

W całym 2023 r. wypłacono 20.534 świadczeń rodzinnych na wartość 6.991 556,03 zł. W 2022 r. wypłacono 21.588 świadczeń rodzinnych w kwocie 6.763873,15- zł.

Z ogólnej liczby 20.534 wypłaconych świadczeń rodzinnych – 5.926 to wypłacone zasiłki rodzinne; średnio na miesiąc, jest to 494. Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wyniosła – 674 394,26 zł.

Wydatki na świadczenia opiekuńcze (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze) w 2023 r. wyniosły 5.819 698,00 zł. W 2022 r. było to 5.073 048,00 zł. Jest to wzrost o 14,86 %.

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne.

Nienależnie pobrane świadczenia rodzinne podlegają zwrotowi. W roku 2023 zwrócono (odzyskano) świadczenia nienależnie pobrane na kwotę 19.366,00 zł - dotyczy to świadczeń pobranych w latach ubiegłych i roku bieżącym /2023/. W 2022 r. była to kwota 14.145,00 zł. Kwoty dotyczące świadczeń pobranych w latach ubiegłych, są zwracane do budżetu państwa. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń dotyczących roku bieżącego wpływają na pomniejszenie wydatków w danym roku.

Informacja na temat liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych w 2023 r. /narastająco/

Wyszczególnienie	2023 r.	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Dynamika	Dynamika	Dynamika
		2023 r.	2023 r.	2023 r.	2023 r.	II kw. / I kw.	III kw. / II kw.	IV kw. / III kw.
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne /narastająco/	10.687	2.682	2.702	2.724	2.579	100,75%	100,81%	94,68%
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny /narastająco/	2.323	621	626	635	441	100,81%	101,44%	69,45%

Ilość i dynamika wypłaconych świadczeń w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Dynamika (2023/2022)
1.	Zasiłki rodzinne	6.603	5.926	89,75%
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	3.935	3.755	95,43%
3.	Świadczenia opiekuńcze /bez zasiłków dla opiekunów/	10.509	10.766	102,45%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	113	87	76,99%
5.	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	978	1021	104,40%
6.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	677	659	97,34%

Wydatki w rozdziale 85212 /świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny/ w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Dynamika (2023/2022)
1.	Zasiłki rodzinne	742.574,50	674.394,26	90,82%
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	445.177,89	408.843,49	91,84%
3.	Świadczenia opiekuńcze	5.073.048	5.819.698	114,72%
4.	Zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	113.000	87.000	76,99%
5.	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	565.977	666.920,27	117,84%
6.	Koszty obsługi - ŚR	216.237,54	256.147,59	118,46%
7.	Fundusz alimentacyjny	626.621,80	582.889,01	93,02%
8.	Koszty obsługi FA	18.798,65	17.486,67	93,02%
9.	Zasiłek dla opiekuna	16.120	7.440	46,15%
11.	Koszty obsługi – zasiłek dla opiekuna	483,60	223,20	46,15%

5.1.1. Świadczenia rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Świadczenie rodzicielskie wynosi 1.000 zł miesięcznie i nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres może być wydłużony nawet do 71 tygodni.

W roku 2023 r. zostało wydanych 42 decyzji przyznających świadczenie rodzicielskie. Wartość wypłaconych świadczeń, wyniosła 390.325,10 zł. W roku 2022, było to odpowiednio: 40 decyzje, wartość wypłaconych świadczeń – 396.252,30 zł.

5.2 Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna.

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie w roku poprzedzającym okres świadczeniowy nie przekracza kwoty 1209 zł, na osobę w rodzinie. Od 1 października 2020r. w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę kryterium dochodowego, stosuje się mechanizm tak zwany "złotówka za złotówkę". W myśl tej zasady, świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą być przyznane i wypłacone w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia są przyznawane na okres świadczeniowy, który oznacza okres od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego.

Korzystający ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wypłacone świadczenia.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. ze świadczeń alimentacyjnych korzystały 75 rodziny, w roku 2022 – 84 rodziny. Uprawnionych do świadczeń było 121 osób, w roku 2022 – 124. W ciągu 2022 roku zostało wypłaconych 1.368 świadczeń na kwotę 582.889,01 zł. W 2022 r. było wypłaconych 1.466 świadczeń na kwotę 626.621,80 zł.

Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

	2022	2023
Liczba uprawnionych osób do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	124	121
Liczba świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego	1.466	1.368
Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	626.621,80	582.889,01

W roku 2023 r. zostało przyjętych 112 wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w roku 2022 - 122 wniosków. Decyzji administracyjnych (łącznie z decyzjami zmieniającymi) wydano 130, w roku 2022 wydano 162 decyzje.

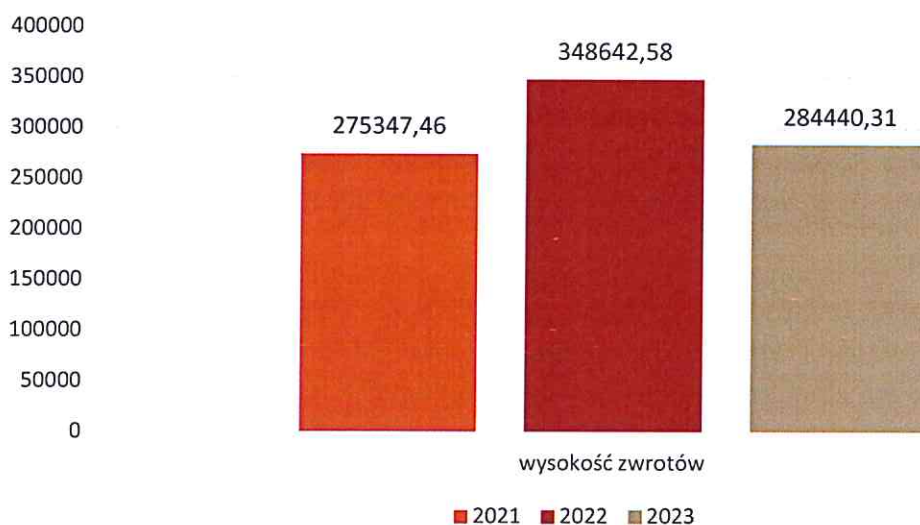
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych.

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami.

W 2023 r. poprzez bezpośrednie wpłaty na konto OPS lub poprzez komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, zwrócono kwotę 284.440,31 zł, co stanowi blisko 48,80 % kwoty wypłaconych świadczeń. W 2022 r. została zwrócona kwota w wysokości 348.642,28 zł, co stanowiło 55,64 % wypłaconych świadczeń.

Wykres przedstawiający wyegzekwowane wpłaty od dłużników alimentacyjnych w latach 2021 – 2023.

Wysokość zwrotów z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO w latach 2021-2023



Gmina uzyskała w 2023 r. dochód z tytułu zwrotów należności od dłużników alimentacyjnych w wysokości 49.507,02 zł, w 2022 r. dochód ten wyniósł 67.136,60 zł. Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów 40% należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy, a pozostałe 60 % tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

	2022	2023
Kwota wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych - ogółem	348.642,58	284.440,31
Kwota stanowiąca dochód budżetu państwa	281.505,98	234.933,29
Odsetki ustawowe za opóźnienie	180.801,01	160.672,64
Kwota stanowiąca dochód Gminy	67.136,60	49.507,02

5.2.1. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nakłada na organ właściwy dłużnika alimentacyjnego podejmowanie określonych działań wobec dłużnika. W celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, przeprowadza się wywiad alimentacyjny i odbiera od niego oświadczenie majątkowe. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego, odmawia złożenia oświadczenia majątkowego, odmawia podjęcia jakiegokolwiek współpracy, wówczas organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy:

- składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy kodeks karny,
- kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, jeżeli oczywiście dłużnik prawo jazdy posiada i nie zostało ono już wcześniej zatrzymane.

Na dzień 31.12.2023 w gminie było zarejestrowanych 161 dłużników alimentacyjnych. W roku 2023 wydano 3 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W roku 2022 takich decyzji wydano 5. W roku 2023 skierowano do prokuratury 3 wnioski o ściganie dłużników w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa niealimentacji. W roku 2022 przygotowano 6 takich wniosków. Zgłoszenie do prokuratury podejrzenia przestępstwa niealimentacji, jest skutkiem odmowy jakiegokolwiek współpracy z organem właściwym dłużnika. Sankcją za brak współpracy jest również wniosek o zatrzymanie prawa jazdy. W 2022 r. skierowano 3 wnioski o zatrzymanie prawa jazdy, w roku 2023 – nie skierowano wniosków o zatrzymanie prawa jazdy.

Od miesiąca października 2017 r. Ośrodek Pomocy Społecznej zawiadamia prokuraturę na podstawie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2024 poz. 37) o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209 § 1 i § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. 2024 poz. 17) tj. przestępstwa niealimentacji, już w chwili przyznania świadczeń rodzinnych albo świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej, czyli dziecka dłużnika alimentacyjnego. Procedura ta ma wpływ na większą skuteczność egzekucji. W 2023 r., wystosowano do Prokuratury 52 zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa niealimentacji, w 2022 r. wystosowano 50 takich zawiadomień.

Dzięki zmianom przepisów, zostały zaostrzone sankcje wobec dłużników alimentacyjnych skutkujące zwiększeniem liczby wyroków o pozbawieniu wolności lub ograniczenia wolności. To z kolei wpłynęło na większą efektywność egzekucji alimentów a także bieżące płacenie alimentów.

Informacje ogólne na temat korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2023 r.

Wyszczególnienie	2023	I kwartał 2023	II kwartał 2023	III kwartał 2023	IV kwartał 2023	Dynamika (II kw/I kw)	Dynamika (IIIkw/IIkw)	Dynamika (IVkw/IIIkw)
Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego	852 /narastająco/	218	222	221	191	101,83%	99,55%	86,43%
Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	1.368	334	357	355	322	106,89%	99,44%	90,70%

Wydatki na wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego	582.889,01	143.750,14	148.790,83	149.419,77	140.928,27	103,51%	100,42%	94,32%
Przeciętna wysokość wypłaconych świadczeń	426,09	430,39	416,78	420,90	437,67	96,84%	100,99%	103,98%
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych	284.440,31	71.289,77	78.588,92	63.514,02	71.047,60	111,45%	98,23%	100,84%
Dochody własne z tytułu zwróconych należności przez dłużników alimentacyjnych	49.507,02	14.966,47	13.023,40	11.602,75	9.914,40	87,02%	89,09%	85,45%

Pozostałe informacje na temat podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Działanie	Liczba w 2022 r.	Liczba w 2023 r.
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	165	161
Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odbiór oświadczenia majątkowego	32	25
Wystąpienie do Komornika Sądowego u ustalenie adresu zamieszkiwania dłużnika	24	27
Przekazanie informacji dłużnikom alimentacyjnym o przyznanych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego	80	61

5.3. Dodatki mieszkaniowe

Zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Zasady i tryb przyznawania dodatków mieszkaniowych reguluje Ustawa z dnia 21.06.2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U.2023. poz.1335), oraz akty wykonawcze.

5.3.1. Przyznawanie dodatków mieszkaniowych

W 2023 r. z dodatku mieszkaniowego skorzystało 229 gospodarstw domowych, w skład których wchodziły 569 osoby. Możliwość przyznania dodatku mieszkaniowego, a także jego wysokość, uzależnione są od ustawowych przesłanek. Żeby dostać dodatek mieszkaniowy, trzeba spełniać łącznie trzy warunki:

- posiadać tytuł prawny do lokalu,
- dochód na członka gospodarstwa domowego nie przekracza pułapu określonego w ustawie,
- powierzchnia lokalu nie jest większa niż określona w ustawie.

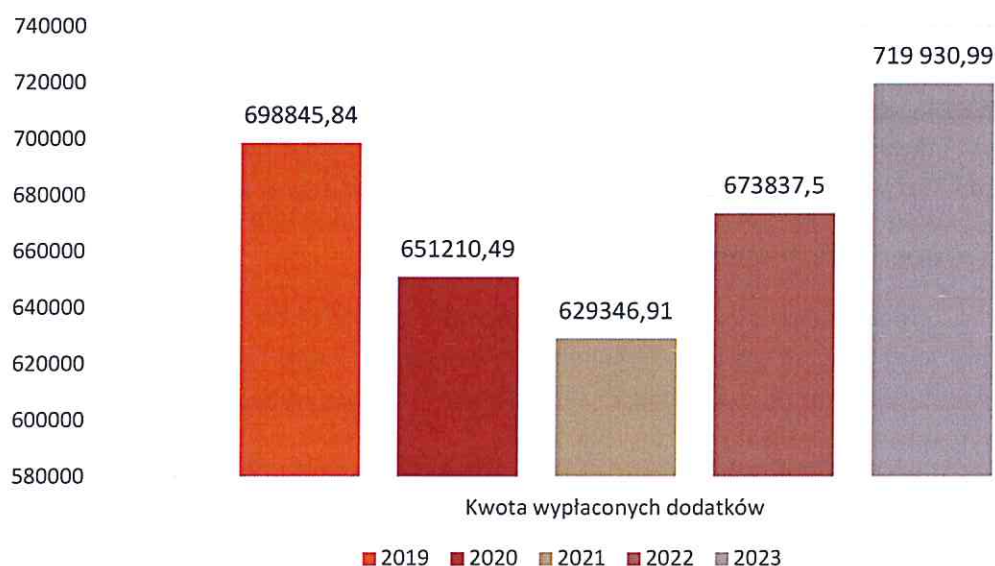
Tabela: Wypłata dodatków mieszkaniowych według zarządców.

RODZAJ	LICZBA DM	KWOTA RYCZ.	KWOTA DM	RAZEM	%	ŚREDNI D - M
Spółdzielnia mieszkaniowa	590	20 319,41	114 888,93	135 208,34	18,78	229,17
GZMK	1231	115 449,30	315 671,15	431 120,45	59,88	350,22
Inne	569	16 932,54	136 669,66	153 602,20	21,34	269,95
RAZEM	2390	152 701,25	567 229,74	719 930,99	100,00	283,11

Tabela: Przeciętna wysokość dodatku mieszkaniowego w latach 2019-2023.

Lata	Kwota wypłaconych dodatków	Liczba wypłaconych dodatków	Przeciętna wysokość dodatku
1	2	3	4
2019 r.	698 845,84	3 040	229,88
2020r.	651 210,49	2725	238,98
2021r.	629 346,91	2418	260,28
2022r.	673 837,50	2392	281,70
2023r.	719 930,99	2390	283,11

Kwota wypłaconych dodatków w latach 2019-2023



6. Realizacja innych zadań zleconych gminie.

6.1. Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

24 lutego 2022 roku Federacja Rosyjska rozpoczęła inwazję na Ukrainę. Sytuacja spowodowała napływ obywateli Ukrainy na teren Polski, również na teren gminy Strzelce Opolskie. Od dnia rozpoczęcia inwazji przez teren gminy przemieściło się ponad 1200 obywateli Ukrainy. OPS od początku wojny prowadził

działania pomocowe oraz realizował działanie wynikające z wprowadzonych przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

6.2. Wypłata świadczeń pieniężnych podmiotom, które zapewniły, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy

Liczba złożonych wniosków o świadczenie z art. 13	Liczba obywateli Ukrainy	Liczba obywateli Ukrainy, którym odmówiono przyznania świadczenia	Łączna kwota wypłaconych wnioskodawcom świadczenia pieniężnego	Koszty obsługi
334	817	0	991.800,00	5.344,00

6.3. Realizacja świadczeń na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy

ZADANIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń
POSIŁEK	228	1 560,00
ZASIŁEK OKRESOWY	10	4 376,76
ZASIŁEK STAŁY	0	0,00
SKŁADKI ZDROWOTNE	6	388,26
POBYT W DPS	0	0,00
SPRAWIENIE POGRZEBU	0	0,00

POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ	Liczba wypłaconych świadczeń	Koszt wypłaconych świadczeń	Poniesione koszty obsługi
JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE W WYSOKOŚCI 300 ZŁ NA OSOBĘ	143	42 900,00	858,00

6.4. Zakup preferencyjny węgla dla gospodarstw domowych.

W dniu 28 października 2022 r. weszła w życie ustawa o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych, na mocy której gminy mogły sprzedawać swoim mieszkańcom węgiel po preferencyjnych cenach. Zgodnie z tą ustawą gminy kupowały węgiel za cenę maksymalną 1500,00 zł za tonę, a następnie sprzedawały mieszkańcom w cenie maksymalnej 2000,00 zł za tonę. Gospodarstwo domowe mogło kupić maksymalnie 3 tony węgla w dwóch okresach zakupowych: 1,5t do 31 grudnia 2022 r.

oraz 1,5t od 1 stycznia 2023. Do dokonania zakupu preferencyjnego była uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która:

- spełniała warunki uprawniające do dodatku węglowego – został przyznany/wypłacony dodatek węglowy,
- miała wpisane lub zgłoszone w Centralnej Ewidencji Emisyjności Ciepła główne źródło ciepła,
- nie nabyła paliwa stałego na sezon grzewczy 2022/2023, po cenie niższej niż 2000 zł brutto za tonę w ilości co najmniej takiej, jaka została określona w rozporządzeniu (dotyczy to zarówno wnioskodawcy jak i wszystkich członków gospodarstwa domowego, na rzecz którego jest dokonywany zakup preferencyjny).

Wnioski niezrealizowane zostały przeniesione na rok 2023. W roku 2022 sprzedano węgiel za łączną kwotę 646.318,40 zł. (netto – 498 498,08 zł, VAT – 147 820,32 zł)

W roku 2023 sprzedano łącznie 1457,28 ton węgla (672,60 – orzech, 347,68 – kostka, 250,28 ekogroszek) na łączną kwotę 2 674 115,20 zł (netto – 2 174 075,07, VAT - 500 040,13 zł). Pozostały do sprzedaży węgiel-ekogroszek w ilości 17,8 ton został przekazany na cele opałowe gminy tj. Gminnego Zarządu Oświaty w Strzelcach Opolskich.

Sprzedaż węgla w gminie Strzelce Opolskie realizowana była do lipca 2023r.

7. Pozostała działalność.

7.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W budynku Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich na podstawie umów użyczenia, swoje siedziby mają następujące organizacje pozarządowe:

- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy;
- Polski Związek Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Nieśłyszących;
- Strzelecki Klub Honorowych Dawców Krwi „Salus” PCK;
- Związek Nauczycielstwa Polskiego;
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków;
- Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „BARKA”;
- Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło „Miasto”;
- Związek Kombatantów RP i Byłych więźniów Politycznych;
- Związek Inwalidów Wojennych RP;
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „OGNIK”;
- Polski Związek Niewidomych;

Pomieszczenia są udostępniane nieodpłatnie. Ośrodek współpracuje z organizacjami m.in. poprzez udział w spotkaniach organizacji, udzielanie pomocy w realizacji zadań statutowych.

7.2. Inna działalność.

7.2.1. Pomoc świąteczna.

We współpracy ze Strzelecką Spółdzielnią Socjalną w Strzelcach Opolskich przygotowano paczki świąteczne dla osób samotnych i starszych z terenu gminy Strzelce Opolskie.

Paczki trafiły bezpośrednio do domów ok. 350 osób. Paczki świąteczne otrzymały również osoby korzystające z usług opiekuńczych. Paczki były przygotowane z okazji świąt wielkanocnych i świąt Bożego Narodzenia.



Za otrzymane paczki mieszkańcy byli bardzo wdzięczni, co wyrażali zarówno przy spotkaniach z pracownikami OPS, jak i telefonicznie. Niewątpliwie te gesty wsparcia ze strony Gminy stanowią o zrozumieniu problemów osób samotnych i chorych, są wyrazem troski o ich los.

8. Bilans potrzeb, kierunki działań na 2024 rok

8.1. Analiza, działania, oczekiwania

Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz mieszkańców gminy Strzelce Opolskie wykonywał zadania, które spowodowały, że:

- 1) Dzieci, młodzież szkolna, dorośli, którzy wymagali pomocy w formie gorącego posiłku, taką pomoc otrzymali,
- 2) seniorzy mieli godną, radosną i aktywną starość,
- 3) osoby niepełnosprawne i osoby chore psychicznie nie były marginalizowane przez społeczeństwo ale aktywnie uczestniczyły w życiu, poprzez uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Środowiskowy Dom Samopomocy,
- 4) zapobiegano bezdomności poprzez szybkie reagowanie (kierowanie do Domów Pomocy Wzajemnej „BARKA” i schronisk),
- 5) usługi opiekuńcze realizowane dla mieszkańców przedłużyły im możliwość funkcjonowania w środowisku lokalnym,
- 6) osoby ubogie i nieubezpieczone miały dostęp do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia,
- 7) osoby potrzebujące miały zapewniony posiłek oraz niezbędne ubranie.

Z oceny działalności OPS wynika, że wypracowane na przestrzeni ostatnich lat formy pomocy jak i współpracy z organizacjami pozarządowymi pozwoliły na zminimalizowanie negatywnych skutków trudności roku 2023, a także na realizację zadań postawionych przed pomocą społeczną, zarówno na poziomie lokalnym, jak również i na poziomie rodziny. Przyjęte rozwiązania pozwoliły na pomoc osobom w przewyżczeniu trudnej sytuacji życiowej i doprowadzenie ich w miarę możliwości do usamodzielnienia. Udaje się to, dzięki olbrzymiemu zaangażowaniu pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Praca na rzecz osób potrzebujących to nie tylko liczby przyznanych i wypłaconych świadczeń. To pomoc w rozwiązywaniu wielu skomplikowanych spraw życiowych. Praca w ośrodku nie jest więc typową pracą biurową, lecz pracą skoncentrowaną głównie na ludzi i ich problemy.

Ważną rolę w niesieniu pomocy odgrywają osoby nie związane zawodowo z pomocą społeczną. Są to między innymi sąsiedzi, sołtysi, radni i wielu innych ludzi, którzy potrafią dostrzec różnego rodzaju zagrożenia – ważne jest aby informować o tym Ośrodek Pomocy Społecznej.

8.2. Kierunki działań

Biorąc pod uwagę potrzeby mieszkańców gminy Strzelce Opolskie w zakresie pomocy społecznej, będą kontynuowane dotychczas realizowane działania, programy, strategie i projekty, takie między innymi jak Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie, Program Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, Program Wieloletni „Posiłek szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz inne programy rządowe i lokalne.